

ΚΕΤΕΒΕ

ISBN: 978-625-5695-29-1

© 2018 Ketebe Kitap ve Dergi Yayıncılığı A.Ş.

ketebe.com

Ketebe Yayınları: 1560

Kozmopolitea - 01

Yayın Yönetmeni
Furkan Çalışkan

Dizi Editörü
Bengisu Karakurt

Yayına Hazırlayan
Yusuf Duran

Düzeltili
Şuhedanur Hacıaloğlu

Kapak
Harun Tan

Mizanpaj
Özkan Kaya

1. BASKI

Kasım 2025
İstanbul

Ketebe Yayınları

Sertifika No. 49619

Maltepe Mahallesi Fetih

Caddesi No: 6 Dk: 2

Topkapı 34010 İstanbul

Tel: 212 612 29 30

e-posta: ketebe@ketebe.com

Baskı ve Cilt

Mega Basım Yayın San. ve Tic. A.Ş.

Cihangir Mah. Güvercin Cad.

No: 3/1 Baha İş Merkezi A Blok

Kat: 2 34310 Haramidere -

Avcılar / İstanbul Sertifika No: 44452

Tel: 212 412 17 00

© Éditions Gallimard, Paris, 2024

© Özgün *La Défaite de l'Occident* olan bu kitabın Türkçe hakkı, Éditions Gallimard ile anlaşmalı olarak Ketebe Kitap ve Dergi Yayıncılığı A.Ş.'ye aittir. İzinsiz yayımlanamaz. Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

BATI KENDİ SONUNU MU HAZIRLIYOR?

EMMANUEL TODD

Baptiste Touverey'in katkılarıyla

TÜRKÇESİ

MEHMET YAZGAN

KETEBE

Emmanuel Todd

1951 yılında Fransa’da doğan tarihçi, antropolog, demograf ve siyaset bilimci Todd, Paris’teki *Institut National d’Études Démographiques*’te (INED) araştırmacı olarak görev yapmaktadır. Eğitimi Cambridge Üniversitesi Trinity College’da tamamlamış, doktorasını Avrupa köy topluluklarının 18. ve 19. yüzyıllardaki toplumsal yapıları üzerine yapmıştır. 1976’da yayımlanan *La Chute Finale: Essai sur la décomposition de la sphère soviétique* adlı çalışmasında, Sovyetler Birliği’nin dağılmasını demografik veriler üzerinden öngörmesiyle uluslararası dikkat çekmiştir. Aile yapıları, din, ideoloji, modernite ve küresel sistem üzerine çok sayıda eser vermiştir. Günümüzde küreselleşme, Batı’nın krizi ve uluslararası düzen tartışmalarında önde gelen entelektüel figürlerden biridir.

Mehmet Yazgan

1978 yılında Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesinden mezun oldu. “Hürriyetin Yolları Adlı Eserinde Romancı Jean-Paul Sartre” adlı doktora teziyle yardımcı doçent oldu. 1979-1995 yılları arasında Atatürk Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Fransız Dili ve Edebiyatı Bölümünde, 1995-2005 yılları arasında Kırıkkale Üniversitesi Batı Dilleri ve Edebiyatları Bölümü Fransızca Mütercim-Tercümanlık Anabilim Dalında öğretim üyesi olarak çalıştı. 2005-2021 yılları arasında TİKA Başkanlığı’nda idari görevlerin yanı sıra Kazakistan, Senegal, Gine Cumhuriyeti ve Kamerun’da koordinatör olarak çeşitli kalkınma projelerinin hayata geçirilmesine vesile oldu. Birçok Batı-Afrika ülkesinde yine TİKA adına projeler yaptı.

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ.....	7
ÖNSÖZ	9
GİRİŞ: Savaşın Getirdiği On Sürpriz	19
I. Rusya'nın İstikrarlı Tutumu.....	41
II. Ukrayna Muamması	69
III. Doğu Avrupa'da Post-Modern Rus Düşmanlığı	113
IV. Batı Nedir?.....	131
V. Avrupa Destekli İntihar	151
VI. Büyük Britanya: Sıfır Ulusa Doğru (Şahlan Britanya!)	179
VII. İskandinavya: Feminizmden Savaş Kışkırtıcılığına.....	209
VIII. Amerika'nın Gerçek Doğası: Oligarşi ve Nihilizm.....	217

IX. Amerikan Ekonomisinin Küçülmesi	241
X. Washington Çetesi	257
XI. Dünyanın Geri Kalanı Neden Rusya'yı Seçti?	271
SONUÇ: ABD Ukrayna Tuzağına Nasıl Düştü? (1990-2022)	299
DERKENAR: Amerikan Nihilizmi: Gazze'den Kanıtlar.....	327
HARİTA VE TABLOLAR LİSTESİ	331
NOTLAR	333
DİZİN	347

SUNUŞ

Batı'nın yüzyıllar boyunca inşa ettiği siyasi, iktisadi ve kültürel üstünlük tahayyülü, XXI. yüzyılın ikinci çeyreğine girilirken derin bir kırılma yaşıyor. Modern ulus-devlet fikrinden küreselleşmeye, sanayileşmeden ideolojik projelere uzanan bütün süreçlerin ardından gelen Ukrayna Savaşı, bir bölgesel çatışmanın çok ötesinde, Batı'nın kendi iç çelişkilerinin açığa çıktığı bir büyük manzara sunuyor. Amerika Birleşik Devletleri ve Avrupa Birliği'nin "evrensel" değerler adı altında dünyaya dayattığı düzen, bugün giderek daha fazla sorgulanıyor; yaptırımların etkisizliği, ideolojik yalnızlık ve ekonomik kırılganlık bu sorgulamayı daha da derinleştiriyor.

Emmanuel Todd, elinizdeki bu kitapta jeopolitik analizle sosyolojik tahlili buluşturuyor. Rusya'nın beklenmedik direnci, Amerika'nın üretim kapasitesindeki zayıflığı, Avrupa'nın siyasi irade kaybı ve Batı dışı dünyanın alternatif arayışlarına kadar pek çok cephede gelişen kırılmaların ardındaki yapısal sebepleri ele alıyor. Ona göre mesele Ukrayna'da süren savaşın ötesinde; asıl mesele, Batı'nın tarihsel anlamda "ulus-devlet" formunu kaybederek post-emperyal bir yapıya sürüklenmesi. Bu çözülme, nihayetinde Batı'nın kendi kendini tüketen bir krizine işaret ediyor. Küresel ölçekte yaşanan bu

kriz, devletler arası dengeleri bozduğu gibi toplumların kimliklerini, değerlerini ve varoluş biçimlerini de dönüştürüyor.

1976 yılında, henüz 25 yaşındayken Emmanuel Todd, *La Chute finale: Essai sur la décomposition de la sphère soviétique* (Türkçeyle *Nihai Çöküř: Sovyet Alanının Çözölmesine Dair Deneme*) başlıklı kitabıyla dikkatleri üzerine çekmişti. Bu eserinde Sovyetler Birliği'nin çöküşünü demografik göstergeler (özellikle yükselen bebek ölüm oranları) üzerinden öngörmüş; yayımlandığı dönemde nadir bir kehanet örneği olarak akademide ve düşünce dünyasında derin etki yaratmıştı. Sovyetler çöktü ama tarihin sonu gelmedi. Bugün de “Batı”nın ve modernliğin artık tek merkez olmayacağına dair bir anlatı kuruluyor. Elbette Batı'nın çöküşü, tıpkı Sovyetler'in çöküşü gibi sömürü düzeninin sonunu getiren bir gelişme olmayacak; yerine geçecek olan, imtiyazının temini için çalışmaya devam edecek.

Kozmopolitea dizisi tarihin farklı dönemlerinde ortaya çıkan “ortak insanlık” ve “evrensel yurttaşlık” ideallerini sorgularken, bu ideallerin nasıl küresel tahakküm kurmak için kullanıldığını göstermeyi amaçlamaktadır. Çokkültürlülük adıyla toplumsal homojenleştirmeyi, demokrasi söylemiyle meşrulaştırılan müdahaleleri ve “dünya vatandaşlığı” iddiasıyla kurulan ekonomik-ideolojik sömürü ağlarını mercek altına alıyoruz. Bu seri, küresel düzenin meşruiyetini sağlayan fikirleri ve pratikleri eleştiren bir gözle inceleyerek, okuru bu söylemlerin ardındaki gerçekliklerle yüzleşmeye davet ediyor. Amacımız, çok katmanlı ve karmaşık bir süreci, sahici kaynaklara dayanarak düşünce dünyamıza açıklık getirecek biçimde sunmaktır.

Serinin bu halkasında, okuyucuya bir tür savaş analizi üzerinden, Batı'nın kendi içindeki çözölme dinamiklerini anlamak için bir rehber sunuluyor. Todd'un çözümlemeleri, Batı'nın tarihsel üstünlük iddiasının artık ikna edici olmadığını, dünya sisteminin açmazlarının yeni çatışmalara ve yeni arayışlara kapı araladığını gösteriyor.

Bengisu Karakurt

ÖNSÖZ

Batı Kendi Sonunu Mu Hazırlıyor? adlı kitabın Fransızca baskısının yayımlanmasının üzerinden (Ocak 2024) daha iki yıl bile geçmeden, kitabın temel öngörülerinin doğrulandığına tanık oluyoruz. Rusya hem askerî hem de ekonomik açıdan sarsıntılara direnç gösterdi. Amerikan askerî sanayii tükenmiş durumda. Avrupa ekonomileri ve toplumları çöküşün eşiğine geldi. Ukrayna ordusu tamamen dağılmadan önce bile, Batı'nın çözölüş sürecinde bir sonraki aşamaya ulaşmış oldu.

Ben öteden beri Amerika Birleşik Devletleri'nin ve Avrupa'nın Rusya karşıtı politikasına karşı çıktım; fakat liberal demokrasiye bağlı bir Batılı olarak, araştırma eğitimini İngiltere'de almış bir Fransız ve İkinci Dünya Savaşı sırasında annesi Amerika'ya sığınmış bir çocuk olmam hasebiyle, Rusya'ya karşı akılsızca yürütölen savaşın biz Batılılar için doğurduğu sonuçlardan ötürü derin bir endişe içindeyim.

Biz aslında felaketin henüz başındayız. Yaklaşan bir dönüm noktası var; bu eşik aşıldığında yenilginin en ağır sonuçları ortaya çıkacak.

“Dünyanın Geri Kalanı” (Küresel Güney ya da Küresel Çoğunluk), bugüne kadar Rusya'nın ekonomisini boykot etmeyi reddederek

verdiği zımnî desteği artık alenen Vladimir Putin'in yanında sergiliyor. BRICS yeni üyeler kabul ederek genişliyor, kendi iç uyumunu güçlendiriyor. ABD tarafından tarafını seçmeye zorlanan Hindistan ise bağımsızlık yolunu tercih etti. Nitekim 2025 Ağustos'unda Şanghay İşbirliği Örgütü toplantısında Putin, Şi ve Modi'nin birlikte görüntülediği fotoğraflar bu kritik anın sembolü olarak hafızalarda kalacak. Buna karşın Batı medyası ısrarla Putin'i bir canavar, Rusları ise serfler olarak gösteriyor. Bu medya, dünyanın geri kalanının onları özgün bir Rus kültürüne sahip, egemenlik iradesi taşıyan sıradan insanlar ve bir lider olarak gördüğünü tahayyül edemedi. Korkum şu: Medyamız mevcut körlüğümüzü ileri bir aşamaya taşıyacak; yüzyıllardır Batı'nın ekonomik sömürüsüne ve kibirli tavırlarına maruz kalan dünyanın geri kalanında Rusya'nın prestijinin yeniden yükseldiğini hayal etmeye bile muktedir değiller. Ruslar cesaret gösterdi. İmparatorluğa meydan okudular ve kazandılar.

Slav dili konuşan, Avrupalı ve beyaz bir halk olan Ruslar, komünizmin çöküşünden sonra Batı onları kendi içine almayı reddettiğinden, dünyanın geri kalanı için bir askerî kalkan haline geldiler. Tarihin cilvesi bu.

Burada, yenilginin sembolü olarak anılacak Donald Trump'ın çelişkili siyaseti bir tarafa, Batı'nın çözülüşünü bir model üzerinden inceleyebiliriz. Bu çelişkiler, bana göre dengesiz ve belki de yozlaşmış bir kişilikten değil, ABD'nin içinde bulunduğu çözümsüz bir ikilemden kaynaklanıyor. Bir yandan Pentagon'daki ve Beyaz Saray'daki yöneticiler savaşın kaybedildiğini ve Ukrayna'nın er ya da geç terk edilmesi gerekeceğini biliyorlar. Sağduyuları onları savaştan çıkmaya yöneltiyor. Öte yandan aynı sağduyuyu Ukrayna'dan geri çekilmenin Vietnam, Irak ya da Afganistan'dan çekilmelerinin doğurmadığı kadar dramatik sonuçlara yol açacağını hissettiriyor. Çünkü bu, ABD'nin küresel ölçekteki ilk stratejik yenilgisi; hem de ülkenin büyük çaplı bir sanayileşme süreci yaşadığı ve yeniden sanayileşmesinin de çok güç olduğu bir dönemde... Çin, hiç şüphesiz dünyanın atölyesi hâline

geldi; kuşkusuz düşük doğurganlık oranı onun ABD'nin yerini almasına izin vermeyecek. Yine de Çin'in sanayide ABD ile rekabet etmesini engellemek için artık çok geç.

Dünya ekonomisinin “dolardan arındırılması” süreci başladı bile. Trump ve danışmanları bunu kabullenmekte güçlük çekiyor çünkü bu İmparatorluğun sonu demek. Oysa emperyalizm sonrası bir çağ, Amerikan ulus-devletinin geri dönüşünü hedefleyen MAGA (Make America Great Again) projesinin gayesi olmalıydı. Fakat gerçek üretim kapasitesi çok zayıf olan Amerika için (bkz. 9. Bölüm, Amerikan ekonomisinin gerçek yapısı), bugün olduğu gibi dolar basarak borçla yaşama alışkanlığından vazgeçmek mümkün değil. Böylesi bir parasal-emperyal geri çekilme, Trump'ın popülist seçmenlerini de kapsayacak şekilde, hayat standartlarında sert bir düşüşe yol açacaktır. Bu yüzden Trump'ın ikinci başkanlığının ilk bütçesi olan “One Big Beautiful Bill Act” (OBBBA, Tek Büyük Güzel Yasa Tasarısı) gümrük korumacılığına yönelik projeler içermesine rağmen, özünde yine emperyal niteliğini korudu. OBBBA yine askerî harcamaları ve bütçe açığını artırıyor. ABD'de bütçe açığı demek dolar üretimi ve dış ticaret açığı demektir. İmparatorluğun iç dinamiği –daha doğrusu ataleti– üretken ulus-devlete dönüş hayalini sürekli baltalıyor.

Avrupa'da ise askerî yenilgi yöneticiler tarafından hâlâ tam olarak kavranabilmiş değil. Çünkü operasyonları onlar yönetmedi. 2023 yazındaki Ukrayna karşı taarruzunun planlarını (ben o sırada bu kitabı yazıyordum) Pentagon hazırlamıştı. Amerikalı generaller, savaşı Ukraynalı vekilleri aracılığıyla yürütmelerine rağmen Rus savunması onları püskürttü. Bunun nedeni yeterince silah üretememeleri ve Rus ordusunun onlardan daha zeki hareket etmesiydi. Avrupa'daki yöneticiler belli başlı silah sistemleri konusunda yardımcı oldu ama en önemli olanları onlara vermedi. Askerî yenilginin büyüklüğünün farkında değiller; ama kendi ekonomilerinin yaptırım politikaları yüzünden, özellikle de ucuz Rus enerjisi tedarikinin kesilmesi yüzünden felç

olduğunu çok iyi biliyorlar. Avrupa kıtasını ekonomik olarak ikiye bölmek, intihar niteliğinde bir delilikti. Alman ekonomisi durgun. Batı'nın her yanında yoksulluk ve eşitsizlik artıyor. Birleşik Krallık uçuşunun eşliğinde. Fransa da onu yakından izliyor. Toplumlar ve siyasi sistemler tıkanmış durumda.

Savaşın önce de olumsuz bir ekonomik ve toplumsal yapı mevcuttu ve Batı'yı zaten baskı altında tutuyordu. Bu, farklı derecelerde olsa da tüm Batı Avrupa'da görülebiliyordu. Serbest ticaret, sanayi temelini aşındırıyordu. Göç, özellikle güvenceli ve iyi ücretli işlerden yoksun bırakılan çalışan sınıflar arasında bir kimlik sendromu yaratıyordu.

Yakından bakıldığında ise, parçalanmanın ardındaki yapısal sorunun özünde kültür vardı: Kitlesele yükseköğretim, toplumları tabakalaştırdı. Eğitimli üst kesimler –nüfusun %20'si, %30'u, %40'ı– kendi aralarında yaşamaya, kendilerini üstün görmeye, halk sınıflarına tepeden bakmaya, el emeğini ve sanayiye küçümsemeye başladılar. Herkes için ilköğretim (evrensel okuryazarlık) demokrasiyi beslemiş, bilinçaltı eşitlikçi olan, homojen bir toplum yaratmıştı. Yükseköğretim ise oligarşiler ve zaman zaman plütokrasiler doğurdu; bilinçaltı eşitsizlikle kuşatılmış tabakalaşmış toplumlar... Nihai paradoks şu: Yükseköğretimin gelişmesi, oligarşilerde yahut plütokrasilerde entelektüel seviyenin düşmesiyle sonuçlandı! Bu süreci çeyrek yüzyıldan fazla bir zaman önce, 1997'de yayımlanan *L'Illusion économique* (Ekonomik Yanılsama) adlı kitabımda tasvir etmişim.

Batı sanayisi dünyanın geri kalanına, tabii ki Doğu Avrupa'nın eski halk demokrasilerine de kaydı. Bunlar Sovyet Rusya'ya bağımlı olmaktan kurtulunca, yeniden Batı Avrupa'nın tahakkümü altında yüzyıllardır süregelen çevre statülerine döndüler. 3. Bölüm'de, sanayi işçilerinin hâlâ çok olduğu bu tür bir "iç Çin'i" ayrıntılı biçimde ele alıyorum. Ancak Avrupa'nın her yerinde, eğitimli üst kesimlerin elitizmi "popülizmi" doğurdu.

Savaş Avrupa'daki gerilimi bir kademe daha yükseltti. Kıtayı yoksullaştırdı. Ama her şeyden önce, büyük bir stratejik başarısızlık ve ülkelerini zafere ulaştıramayan yöneticilerin meşruiyetini yok etti. Muhafazakâr halk hareketlerinin yükselişi (gazeteci elitlerce genellikle “popülist”, “aşırı sağ” ya da “milliyetçi” diye anılan hareketler) hız kazanıyor: Birleşik Krallık'ta Reform UK, Almanya'da AfD, Fransa'da Ulusal Birlik... Yine ironik bir şekilde: NATO'nun Rusya'ya bir “rejim değişikliği” getirmesini umduğu ekonomik yaptırımlar, Batı Avrupa'da bir “rejim değişiklikleri” zincirine yol açmak üzere. Batılı yönetici sınıflar, yenilgi yüzünden meşruiyetlerini yitirirken, tam da aynı anda, Rusya'nın otoriter demokrasisi zaferle yeniden –hatta fazlasıyla– meşrulaşıyor; zira Putin'in ülkeyi istikrara kavuşturması baştan beri ona tartışılmaz bir meşruiyet sağlamıştı.

2026'ya yaklaşırken dünyamız işte bu durumda.

Batı'nın dağılması “hiyerarşik bir çatallanma” biçimini alıyor. Amerika Birleşik Devletleri, Rusya üzerindeki kontrolünden –ve giderek daha fazla kanaat getirdiğim üzere– Çin üzerindeki kontrolünden de vazgeçiyor. Askerî havacılık için vazgeçilmez bir nadir toprak elementi olan samaryum ithalatında Çin'in ablukası altına alınan Amerika Birleşik Devletleri'nin artık Çin'le askerî bakımdan yüzleşmeyi hayal etmesi bile mümkün değil. Dünyanın geri kalanı –Hindistan, Brezilya, Arap dünyası, Afrika– bundan yararlanıyor ve onların elinden sıyrılıyor. Fakat Amerika Birleşik Devletleri, son bir aşırı sömürü çabasıyla ve (itiraf etmek gerekir ki) safi bir hınçla, bu kez “müttefik” saydığı Avrupalı ve Doğu Asyalılara sert biçimde yöneliyor. Kendilerini aşağılamalarından kaçmak, zayıflıklarını hem dünyadan hem kendilerinden gizlemek için Avrupa'yı cezalandırıyorlar. İmparatorluk kendi kendini tüketiyor. Trump'ın Avrupalılara dayattığı gümrük tarifeleri ve zoraki yatırımların anlamı budur: Avrupa artık ortak değil, küçülmüş bir imparatorlukta sömürge öznesi haline gelmiştir. Dayanışma içindeki liberal demokrasiler dönemi bitmiştir.

Trumpçılık “beyaz halkçı muhafazakârlık”tır. Batı’da ortaya çıkan şey, halkçı muhafazakârlıkların dayanışması değil, iç dayanışmaların parçalanmasıdır. Yenilginin doğurduğu öfke her ülkeyi, hıncını gidermek için kendinden daha zayıf olana yönelmeye sevk ediyor. Amerika Birleşik Devletleri Avrupa’ya veya Japonya’ya yöneliyor. Fransa, eski sömürgesi Cezayir ile yeniden çatışmaya başladı. Scholz’dan Merz’e dek Amerika Birleşik Devletleri’ne itaat etmeyi kabul eden Almanya’nın, aşağılanması daha zayıf Avrupalı ortaklarına yöneltmeyeceğinden kuşku duyulamaz. Kendi ülkem, Fransa ise bana en çok tehdit altında görünen ülkeymiş gibi geliyor.

Batı’nın yenilgisinin temel kavramlarından biri nihilizmdir. “Protestan dininin sıfır halı”nin –sekülerleşmenin nihai aşamaya varmasının– yalnızca Amerikan eğitim ve sanayi sisteminin çöküşünü açıklamadığını gösteriyorum. “Sıfır halı” aynı zamanda bir metafizik boşluk da açıyor. Ben şahsen inançlı biri değilim ve dinin geri dönüşü için mücadele etmiyorum (bunun mümkün olduğuna da inanmıyorum); fakat bir tarihçi olarak şunu saptamak zorundayım: Din kaynaklı toplumsal değerlerin ortadan kalkması bir ahlaki krize, nesnelere ve insanlara yönelik bir yıkım dürtüsüne (savaş) ve en nihayetinde gerçekliği ortadan kaldırma girişimine (örneğin Amerikalı Demokratlar için trans-cinsiyet fenomeni, Cumhuriyetçiler için ise iklim değişikliğinin inkârı) yol açmaktadır. Bu kriz sekülerleşmiş ülkelerin hemen hepsinde vardır fakat dini Protestanlık veya Yahudilik olanlarda daha ağır biçimde görülmektedir; çünkü bu dinler, *aşkın* olanı mutlak biçimde aramaları bakımından, Katoliklikten farklıdırlar. Katoliklik ise, dünya ve yeryüzü yaşamının güzelliğine daha açık olmuştur. İşte bu nedenle, geleneksel dinlerin parodik biçimleri, özünde nihilist olduğuna inandığım bu parodiler, en açık şekilde Amerika Birleşik Devletleri ve İsrail’de gelişmektedir.

Bu irrasyonel boyut, yenilginin merkezinde yer almaktadır. Dolayısıyla bu yenilgi yalnızca “teknik” bir güç kaybı değil, aynı

zamanda ahlaki bir tükeniş, pozitif bir varoluşsal amacın yokluğu ve nihayetinde nihilizme sürükleniştir.

Özellikle Baltık kıyılarındaki Protestan bölgelerinde, Avrupa liderlerinin Rusya'ya karşı savaşı sürekli provokasyonlarla genişletme isteğinin arkasında bu nihilizm yatmaktadır; aynı nihilizm Amerikanların Orta Doğu'yu istikrarsızlaştırmasının da ardındaki güçtür, zira burası Amerikan yenilgisine bağlı öfkenin en belirgin biçimde ortaya çıktığı yerdir. Özellikle şunu vurgulamak gerekir: Gazze'deki soykırımda veya İran'a yönelik saldırılarda Netanyahu rejiminin tam bir askeri özerkliğe sahip olduğu varsayımı yüzeysel kalacaktır. "Sıfır Protestanlık" ve "sıfır Yahudilik" in nihilist etkileri muhakkak ki bu trajik şiddet patlamalarında etkili fakat kaosu yaratan ve sürdüren, Orta Doğu'nun her yerine silah tedarik eden ve bazen bizzat saldıran Amerika Birleşik Devletleri'dir. ABD, Ukraynalıları da İsrail'i de harekete geçmeye zorluyor; Trump'ın ilk başkanlığı sırasında ABD'nin büyükelçiliği Kudüs'e taşınmış ve Gazze'yi bir sahil beldesi haline getirmeyi düşünen de ilk olarak Trump olmuştur. Bu tezi kanıtlamak için bir kitap yazılması gerektiğinin farkındayım; böyle bir kitap, aktörler arasındaki etkileşimleri teker teker ortaya koyacaktır. Ama bir tarihçi olarak ve yarım yüzyıldır jeopolitikle uğraşan biri olarak hissediyorum ki, NATO'ya bağlı Avrupa gibi İsrail de artık bağımsız bir devlet olmaktan çıkmıştır. Batı'nın asıl sorunu, ulus-devletin programlı ölümü meselesidir.

İmparatorluk geniş bir alana yayılmakta ve şiddetli bir karmaşa içinde dağılmaktadır. Bu İmparatorluk zaten çok merkezlidir, dağınık amaçlara sahiptir ve şizofreniktir. Ancak parçalarının hiçbirisi tam anlamıyla bağımsız değildir. Trump, bu İmparatorluğun mevcut "merkezi" konumundadır; aynı zamanda etki alanını daraltma yönündeki rasyonel arzusu (Avrupa ve İsrail) ile savaşı tercih eden nihilist eğilimleri harmanlaması bakımından İmparatorluğun ideolojik-pratik olarak en belirgin dışavurumu Trump'tır. Bu eğilimler –daralma ve şiddet– İmparatorluğun ABD'deki çekirdeğinde

de kendini belli eder; burada hiyerarşik çatıllanma ilkesi içsel olarak işlemektedir. Giderek daha çok sayıda Anglo-Amerikan yazar, bir iç savaş ihtimalinden söz etmektedir.

Amerikan plütokrasisi çoğulcudur. Finans çevrelerinin, petrolcülerin ve Silikon Vadisi'nin plütokrasisi vardır. Trumpçı plütokratlar, Teksaslı petrolcüler veya Silikon Vadisi'ne yeni katılanlar, Doğu Kıyısı'nın eğitilmiş Demokrat elitlerini küçümser; bu elitler ise Heartland'deki küçük beyaz Trumpçılarını küçümser; onlar da Demokrat Siyahları küçümser ve bu zincir böyle devam eder...

Günümüz Amerika'sının ilginç özelliklerinden biri, liderlerinin giderek içi ve dış meseleler arasındaki ayrımı yapmakta zorlanmalarıdır; bu durum, güneyden gelen göçü bir duvarla durdurmayı amaçlayan MAGA girişimine rağmen sürmektedir. Ordu, Venezuela'dan çıkan gemilere ateş açıyor, İran'ı bombalıyor, ABD'deki Demokrat şehirlerin merkezlerine giriyor, İsrail hava kuvvetlerini Katar'daki büyük bir Amerikan üssüne saldırı düzenlemeleri için yönlendiriyor. Herhangi bir bilim kurgu okuru, bu rahatsız edici listede bir distopyaya doğru gidildiğini görebilir; yani iktidar, parçalanma, hiyerarşi, şiddet, yoksulluk ve sapkınlığın iç içe geçtiği olumsuz bir dünya oluştu. Öyleyse bizler Amerika'nın dışında kalamayız, kendimiz olalım. İçte ve dışta olana dair algımızı, yargılama yetimizi, gerçeklikle temasımızı, doğru ve güzel olana dair anlayışımızı koruyalım. Kendi Avrupalı liderlerimizin bizi gözü kapalı bir savaş telaşına sürüklemesine izin vermeyelim. Bu ayrıcalıklı kişiler tarih sahnesinden silinmiş, yenilgiye uğramış olmaktan dolayı çaresiz, bir gün halkları tarafından yargılanma korkusuyla hareket etmektedirler. Ve her şeyden önemlisi, olayların anlamı üzerinde düşünmeye devam edelim.

Paris, 28 Eylül 2025